

TYÖLÄISNAINEN PARLAMENTIN PUHUJALAVALLA

Suomen vastavalittu eduskunta alkoi istuntonsa viime syyskuun 5 päivänä. Eduskunnan uusi kokoonpano, jossa esiintyy Suomen Sosialistinen Työväenpuolueen ryhmä, on antanut pelon aiheutta Suomen porvaristolle sekä sosiaalidemokraateille, jotka kumpikin kilvan ovat rientäneet sanomalehtiensä palstoilla varoittamaan suomalaista yhteiskuntaa sen "rauhanhäiritsijästä." Että tämän porvariston ja sosiaalidemokraattien suloinen rauha todellakin saa tuon tuostakin ankaraa arvostelua osakseen, osottavat ne puheet, joita Suomen luokkatietoisen työväestön edustajat tähänkin mennessä jo ovat ehtineet eduskunnassa pitää.

Että "Toverittaren" lukijakunta voisi tarkemmin seurata kotimaansa luokkatietoisen työväestön parlamentaarista toimintaa, julkaisemme tässä pari puhetta, jotka toveritar Rosa Sillanpää eri kysymysten esillä ollessa on pitänyt syyskuun 26 päivän istunnossa.

Kansalaissodan johdosta työkykynsä menettäneiden sekä kuolleiden perheiden jäseneläkkeet.

Sosiaalidemokraattien esittämän esityksen johdosta yllämainitusta kysymyksestä lausui toveritar Rosa Sillanpää seuraavaa:

"Tämä nyt käsiteltävänä oleva eduskunta-esitys, niin hyvässä tarkoituksessa kuin se lienee tehtykin, on monissa suhteissa puutteellinen ja tarkotustaan vastaamaton. Ensinnäkin ehdotetaan tässä, että niistä pienistä eläkkeistä, joita tässä ehdotetaan myönnettäväksi, tulisivat osallisiksi ainoastaan luokkasodassa työkykynsä menettäneet, tai samassa yhteydessä kuolleiden henkilöiden perheenjäsenet. Niiden perheiden jäsenille, joiden huoltajat istuvat vielä vankiloissa valkoisen vihan uhreina, ei mitään eläkettä ole ehdotettu. Tällainen kanta on ehdottomasti väärä. Ja kuitenkin pitäisi alotteen tekijänkin tietää, kuinka suunnattomassa kurjuudessa poliittisten vankien perheet niin monessa tapauksessa saavat elää. Se on suunnaton sielullinen kärsimys, mikä aiheutuu tällaisen vangin vaimolle ja lapsille siitä tietoisuudesta, että heidän rakkaimpansa saa virua vuosikautia vankilan kolkkojen murien sisällä, kestäen kärsimyksiä, joiden oikealla nimellä mainitseminen vaatisi hyvinkin voimakkaan laatusanan. Ja useimmissa tapauksissa lisää näitä vangin omaisten sieluntuskia vielä se, että tietävät rakkaimpansa kärsivän syyttömästi. Mutta vielä kauheampia kärsimyksiä tuottaa näille raukoille taloudellinen hätä, joka useampaa poliittisen vangin perhettä ahdistaa jokapäiväisenä vieraana. Tällaisen vangin vaimolla on esim. useammassa tapauksessa vaikea saada sopivaa ansiotyötä, milloin hän mahdollisesti olisikin tilaisuudessa jättämään lapsensa, joko vieraan hoitoon tai oman onnensa nojaan ansiotyöhön lähteäkseen. Nämä onnettomat olisivat

siis yhtä oikeutetut eläkkeen saamiseen kuin kaatuneidenkin perheet. Sillä ovat nämäkin yhtä sääliittäviä "valkoisen vihan uhreja" kuin kaatuneidenkin perheet ovat.

Toiseksi on tässä ehdotettu eläkkeen suoritusperuste aivan onnistumaton. Esityksen tekijä on sangen vaatimattomasti käyttänyt esityksensä pohjana tynkäeduskunnan laatimaa "valkoisen hallituksen" joukossa taistelleiden ja heidän perheenjäsentensä eläkelakia huhtik. 28 päivästä 1919, ollenkaan ottamatta huomioon, että sanotussa laissa myönnetty eläkkeet tulevat pääasiassa varakkaampiin luokkiin kuuluville henkilöille. Ja sitäpaitsi on yhteiskunta monilla eri tavoilla turvannut ja turvaa edelleenkin "valkoisten" työkyvyttömiä ja leskiä, hankkimalla heille erinäisiä toimia heidän toimeentulonsa helpottamiseksi.

Samoin on kokonaan epäonnistunut se alotteessa oleva ehdotus, että eläkeanomukset käsitellään ja suoritetaan siinä järjestyksessä kuin usein mainitussa laissa säädetään. Sanotussa laissa säädetään, että eläkeanomuksia käsittelee tutkijalautakunta, johon kuuluu kolme valtioneuvoston asettamaa lääkäriä, jotka tietysti tulevat olemaan porvarillisten puolueiden jäseniä. Tämä tutkijatoimikunta antaa lausuntonsa ayustuskomitealle, joka sitten ratkaisee asian. Ayustuskomitean asettaa valtioneuvosto, ja kuuluu siihen 3 jäsentä, joista yhden tulee olla vapausota-armeijan edustaja ja toinen edellämainitun tutkijalautakunnan jäsen. Kun tällaisista henkilöistä muodostettu komitea ratkaisee työläisten eläkeanomuksia, niin voi jo etukäteen ennustaa, että työläisten oikeudet eivät tule suuretakaan huomioon otetuiksi. Sanotussa laissa kyllä sanotaan, että yhden ayustuskomitean jäsenen, joka on puheenjohtajana komiteassa, pitää olla yleistä luottamusta nauttiva kansalainen, mutta sekin ei suuresti työläisten asemaa paranna tässä suhteessa, kun komitean kahdelta jäseneltä ei edes tällaista ominaisuutta vaadita. Tynkäeduskuntakin käsitti, ettei ainakaan "vapausarmeijan" edustajalle voi asettaa sellaista vaatimusta, että se olisi "yleistä luottamusta nauttiva." Tällaiseen komiteaan olisi asetettava enemmistö työläisten edustajia, jos yleensä tällaisen komitean asettaminen olisi tarpeen.

Nyt käsillä olevasta alotteesta olisi monissa suhteissa sangen paljon muistutettavaa, mutta riittää tällä kerralla, kun totean, että alotteessa ei ole otettu huomioon työläisten todellisia etuja, vaan näyttääkin alote ikäänkuin muodon vuoksi tehdyllä. Jos alotteella olisi totta tarkoitettu, olisi siinä otettu huomioon myös se, mikä on työväenluokan kannalta välttämätöntä, eikä vaan apinoitu porvarillisten eläkelakia, joka ei mitenkään sovi pohjaksi työläisille eläkkeitä vaadittaessa."

Punaorpojen ja -leskien sekä vankiloissa olevain valkovihan uhrien omaisten avustaminen.

Tästä kysymyksestä piti tov. R. Sillanpää seuraavan vaikuttavan puheen:

"Tahtoisin tässä yhteydessä kiinnittää eduskunnan huomiota siihen parinkymmentuhantiseen sotaorpojen laumaan, joka tälläkin kertaa kohottaa kätensä teitä kohden pyytäen leipää.

"Tämä kysymys, jos mikään, pitäisi olla omiaan kolkuttamaan porvaristoa omalletunnolle, jos yleensä omastatunnosta voidaan puhuakaan silloin, kun on kysymys valkoisen Suomen porvaristo.

"Valkoisten orpolapsia ja leskiä, jotka ovat käsitäneet vain pienen murto-osan siitä orpojen ja leskien laumasta, mitä meille luokkasodan ja valkoisen terrorin jälkeen jäi, ryhtyi silloinen tynkäeduskunta heti yhteiskunnan varoilla huoltamaan, mutta punaisten orvot ja lesket, joita valkoisten etupäässä olisi tullut huoltaa, koska he olivat syyppäitä näiden orpojen kohtaloon, jos heillä olisi edes nimeksikään ollut oikeudentuntoa, jäivät vaille huoltaa ja hoivaa.

"Koko luokkasodan katkerimman osan muodostaakin näiden onnettomien orpojen kohtalo ja kärsimykset. Vieläkin voi sielunsa silmien eteen loihia kokonaisen meren lapsentuskaa ja epätoivoa, kun tuhannet äidit ja isät raastettiin pois kodeistaan ja viettomat lapset jäivät yksinään vuodattamaan epätoivon kyynelitä. Valkoinen kostaja, ilman aavistusta hyökkäsi rauhalliseen kotiin murha-ase paljastettuna, pakottaen kodin huoltajan mukaansa. Ja valkoisen miehen ärjyntä: "Saatanan punikki" ja "Roisto, nyt menet helvettiin," jäivät kaikumaan lasten korviin viimeisiksi jäähyväisanoiksi. Tuhansia lapsia harhaili silloin pitkin maattamme avuttomina yrittäen tulla toimeen niillä vähäisillä almuilla, mitä kärsivä työväenluokka viimeisistäkin suupalloistaan koetti heille jakaa. Jos nämä onnettomat uskalsivat hädässään kääntyä niiden puoleen, joilla olisi ollut yllin kyllin heidänkin osakseen saivat he tuntea, mitä todella on valkoisessa Suomessa olla punikin penttuna.

"Satoja, ehkäpä tuhansiakin, lapsiraukkoja sortui silloin maassamme puutteeseen — viluun ja nälkään.

"Mitä olivat nämä lapset sitten tehneet että heidän piti saada tällaisen kauhean rangaistuksen? Heidän rikoksensa oli siinä, että olivat valinneet isäksensä ja äidiksensä köyhiä, luokkatietoisia henkilöitä, palkkaorjia, joilla ei saa olla mitään itsenäisiä pyrkimyksiä parempaan elämään.

"Eiväthän naarassudet (puhemies koputtaa) saa rakastaa, eikä sudenpennuilla ole elämisoikeutta. Siinä oli ohje, jota valkoinen mies tarkasti noudatti, ja jonka Ilmari Kianto puki klassillisiin sa-